

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE | ALPINE
ASSOCIATION
OF SLOVENIA

Dvorakova 9
SI-1001 Ljubljana
Slovenija
p. p. 214

T +386 (0)1 43 45 680
F +386 (0)1 43 45 691
E info@pzs.si
W www.pzs.si

ID DDV SI62316133
TRR 05100-8010489572

Ljubljana, 18. maj 2015

SPOROČILO ZA MEDIJE

60 let planinske orientacije v Sloveniji in SPOT Rakitna 2015

Ta konec tedna, 23. in 24. maja 2015, Rakitna gosti Slovensko planinsko orientacijsko tekmovanje (SPOT), orientacijsko preizkušnjo na državni ravni, kjer pričakujejo 76 ekip in okrog 350 tekmovalcev iz vse Slovenije. Dvodnevno tekmovanje za naslov državnega prvaka v planinski orientaciji, ki ga pod okriljem Odbora za orientacijo Mladinske komisije PZS organizirajo planinska društva Gorenjsko-dolenjske lige, bo potekalo ob 60. obletnici planinskih orientacijskih tekmovanj v Sloveniji.

Planinska orientacijska tekmovanja so se v Jugoslaviji začela leta 1951, **prvo tovrstno tekmovanje v Sloveniji** pa je potekalo **maja 1955**. Organiziralo ga je PD Univerze v okviru I. zbornice študentov planincev Jugoslavije. Dvodnevno tekmovanje, ki se ga je udeležilo 17 ekip, je potekalo na trasi Črna v Podstudencu–Ljubno ob Savinji–Travnik–Durce–Logarska dolina. **Največje planinsko orientacijsko tekmovanje**, organizirano v Sloveniji, je bilo leta 1979 na območju Snežnika, ko je Slovenija gostila državno prvenstvo Jugoslavije, največji uspeh na področju orientacije pa je dosegla leta 1982, ko je postala **ekipni državni prvak Jugoslavije**. Vnovični vzpon planinskih orientacijskih tekmovanj se je začel po letu 1996, najprej v MDO PD Savinjske, nato so se tekmovanja razširila na skoraj vso Slovenijo. Vzpostavljen je bil sistem področnih tekmovanj znotraj lig (Gorenjsko-dolenjska, Koroška, Podravska, Rogaška, Zasavska, Savinjska, Primorska liga in liga Smrekovec), po katerem se najboljše ekipe uvrstijo na **Slovensko planinsko orientacijsko tekmovanje (SPOT)**.

*»Planinska orientacijska tekmovanja so na dosednji 60-letni poti **vedno spodbujala tekmovalce k celostnem pristopu k planinstvu**, saj je za uspeh na tovrstnih tekmovanjih potrebna široka paleta planinskih znanj in izkušenj, ki jih ni mogoče pridobiti samo na tekmovanjih, ampak je potrebno celoletno ukvarjanje s planinstvom. Pomembno je poudariti, da so ta tekmovanja razširjena po večjem delu Slovenije in da se jih lahko udeležujejo planinci vseh starosti,«* ob jubileju izpostavlja predsednik PZS **Bojan Rotovnik**, v letih 1997 in 1998 tudi vodja Odbora za orientacijo MK PZS, in dodaja: *»Glede na veliko množičnost in bogato zgodovino se aktivno dogovarjamo s planinskimi zvezami z območja Balkana, kjer tudi izvajajo podobna tekmovanja, da bi skupaj organizirali **mednarodna planinska orientacijska tekmovanja**, kar bo zagotovo primerna nadgradnja slovenskega tekmovalnega sistema in dodatna spodbuda najboljšim ekipam.«*

Orientacijo srečujemo v vsakdanjem življenju, na planinskih poteh in v obliki športne dejavnosti. Predstavlja skupek znanj, izkušenj in uporabe tehničnih naprav za gibanje v naravi. Namen učenja orientacije je, da posameznik pridobi znanje, s katerim lahko samostojno in suvereno obvladuje gibanje v gorskem svetu. **Planinska orientacijska tekmovanja** so ena **najbolj priljubljenih metod učenja orientacije**, ki jo spodbuja tudi [Mladinska komisija PZS](#). Od drugih orientacijskih preizkušenj se razlikujejo po tem, da pri udeležencih preverjajo tudi planinsko znanje in veščine, kot so izdelava

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE | ALPINE
ASSOCIATION
OF SLOVENIA

Dvorakova 9
SI-1001 Ljubljana
Slovenija
p. p. 214

T +386 (0)1 43 45 680
F +386 (0)1 43 45 691
E info@pzs.si
W www.pzs.si

ID DDV SI62316133
TRR 05100-8010489572

vozlov, poznavanje gorstev, rastlinstva in živalstva, prva pomoč in druge vsebine planinske šole. Tekmovalci, ki tekmujejo v ekipah po tri do pet članov, so razdeljeni v **deset kategorij**: A – učenci do 6. razreda osnovne šole, B – učenci od 7. do 9. razreda osnovne šole, C – srednješolci (od 1. letnika srednje šole do 18. leta), Č – mladina (od 19. do 26. leta), D – člani (nad 27 let), E – starejši (člani nad 40 let), F – družine (najmanj eden od staršev in otroci do zadnjega razreda OŠ), G – odprta (manj zahtevna, primerljiva s kategorijo B), H – odprta (zahtevna, primerljiva s Č in D) in I – odprta (srednje zahtevna, primerljiva s C).

*»Izboljšanje sposobnosti orientiranja po neznanem terenu je le del izkušnje, ki jo prinese ukvarjanje z orientacijo. Mladi se na orientacijskih pohodih podajo v neznano, pogosto v gozdove, tudi zunaj poti, in na ta način naletijo na mnoge zanimive koticke, kamor sicer zaide le redkokatera noga. To prinese **drugačno in pristnejše doživljanje narave** kot pri drugih oblikah aktivnosti na prostem. Predvsem se mi zdi pomembno, da z njimi na tekmovanjih ni nekoga, ki bi jih nadzoroval in jih takoj rešil iz težav. V primeru zagate, denimo ko se ekipa izgubi, morajo najprej sami iskati rešitev. V teh izzivih mladi praviloma uživajo, kar jih motivira za tako kakovostno preživljanje prostega časa v naravi z vrstniki. Orientacija s tem **krepi samostojnost, zaupanje vase in timsko delo** ter poudarja pomen pravilnega odločanja v stresnih situacijah,«* dodano vrednost tovrstnega učenja orientacije opiše **Tina Arh**, vodja Odbora za orientacijo MK PZS.

SPOT Rakitna 2015 bo **23. in 24. maja 2015** na **območju Rakitne in Krima**, kjer bodo morali tekmovalci poleg izbrušenega znanja iz orientacije, splošnega planinskega znanja in dobre telesne pripravljenosti pokazati še praktično poznavanje snovi planinske šole in dodatnega gradiva o slovenskih mitih in legendah iz gorskega sveta. Slovenskega planinskega orientacijskega tekmovanja se bo letos udeležilo 76 ekip. Za naslov državnega prvaka v planinski orientaciji se bo s kompasom in zemljevidom v rokah v desetih kategorijah potegovalo okrog **350 tekmovalcev iz vse Slovenije**.

Tekmovanje se bo za kategorije C, Č, D, H in I začelo v **soboto, 23. maja**, ob 8.30 pri Lovskem domu nad Gornjo Brezovico. Cilj prvega dne bo pri Mladinskem klimatskem zdravilišču Rakitna, kjer bo zvečer še nočno tekmovanje. Vrhunec orientacijskega dogajanja bo v **nedeljo, 24. maja**, saj bodo **na tekmovalnem prizorišču vseh 76 ekip**. Na parkirišču pred jezerom v Rakitni bodo organizatorji ob 8.00 pozdravili tekmovalce, sledil bo start ekip v kategorijah A, B, E, F in G, medtem ko bodo tekmovalci v kategorijah C, Č, D in H in I po zgodnjem startu na Rakitni takrat že na progi. Cilj vseh ekip bo pri zdravilišču na Rakitni, kjer bo ves dan na ogled razstava Planinski vestnik – 120 let z nami na planinskih poteh, okrog 17. ure pa sklepna prireditev s podelitvijo priznanj.

Pravi orientacijski duh tekmovanja SPOT Rakitna 2015 lahko za medijsko poročanje začitite, zabeležite, fotografirate ali posnamete ravno v nedeljo, 24. 5. 2015. Z malo truda ujamete tekmovalce na kateri od živih kontrolnih točk, kjer se bodo preizkušali tako v znanju orientacije kot praktičnem planinskem znanju in veščinah.

Manca Čujež

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE | ALPINE
ASSOCIATION
OF SLOVENIA

Dvorakova 9
SI-1001 Ljubljana
Slovenija
p. p. 214

T +386 (0)1 43 45 680
F +386 (0)1 43 45 691
E info@pzs.si
W www.pzs.si

ID DDV SI62316133
TRR 05100-8010489572

Dodatne informacije:

Manca Čujež, predstavnica PZS za odnose z javnostmi, 040 352 665, pr@pzs.si,

Matej Ogorevc, vodja SPOT Rakitna 2015, 041 483 924, matej.ogorevc@pzs.si.

---

60 let planinske orientacije v Sloveniji

Planinska orientacijska tekmovanja so se v Jugoslaviji začela leta 1951, **prvo tovrstno tekmovanje v Sloveniji** pa je potekalo **maja 1955**. Organiziralo ga je PD Univerze v okviru I. zбора študentov planincev Jugoslavije. Dvodnevno tekmovanje, ki se ga je udeležilo 17 ekip, je potekalo na trasi Črna v Podstudencu–Ljubno ob Savinji–Travnik–Durce–Logarska dolina.

Med **pomembnejšimi tekmovanji** imajo posebno mesto tekmovanja Milovanovičev memorial, ki so se začela leta 1959 v Završnici v organizaciji MK PZS in so potekala po Sloveniji v organizaciji planinskih, taborniških in borčevskih društev vse do leta 1987, ko je bilo v Savinjski dolini zadnje takšno tekmovanje. V začetku šestdesetih let 20. stoletja so se začela tekmovanja za pokal Kozjaka, pokal Jelovice in pokal Šmohorja, ki so dokaj redno potekala skoraj 20 let. Tudi na republiški ravni so od leta 1965 naprej potekala tekmovanja, ki so hkrati pomenila kvalifikacije za državna (jugoslovanska) tekmovanja. Po letu 1975 je bil v veljavi sistem izbirnih področnih tekmovanj za kvalifikacije za republiška tekmovanja. **Največje planinsko orientacijsko tekmovanje**, organizirano v Sloveniji, je bilo leta 1979 na Snežniku, ko je Slovenija gostila državno prvenstvo Jugoslavije, največji uspeh na področju orientacije pa je dosegla leta 1982, ko je postala **ekipni državni prvak Jugoslavije**.

Prvo orientacijsko tekmovanje za posameznike po pravilih Mednarodne orientacijske zveze (IOF) je bilo 17. oktobra 1976 v Radovljici. Pozneje se je vse več tekmovalcev odločalo za tekmovanja po tem sistemu, vse manj pa za klasična planinska orientacijska tekmovanja. Po letu 1996 se je vnovič začel **vzpon planinskih orientacijskih tekmovanj**, in sicer najprej v MDO PD Savinjske, nato so se tekmovanja razširila na skoraj vso Slovenijo. Vzpostavljen je bil sistem področnih tekmovanj (Gorenjsko-dolenjska, Koroška, Podravska, Rogaška, Zasavska, Savinjska, Primorska liga in liga Smrekovec), po katerem se najboljše ekipe uvrstijo na **Slovensko planinsko orientacijsko tekmovanje**. Ta sistem, ki ima podlago tako v [Pravilniku planinskih orientacijskih tekmovanj](#) kot v [Pravilniku planinske orientacijske lige](#), velja še danes. Že nekaj let se organizirajo tudi alternativna tekmovanja za popularizacijo planinske orientacije **EkspONENT** – eksperiment planinske orientacije.

Že od začetkov planinskih orientacijskih tekmovanj je ta dejavnost v organizacijskem pogledu sodila v okvir **Mladinske komisije PZS** in Komisije za orientacijo Planinske zveze Jugoslavije, v kateri so sodelovali slovenski predstavniki. Pomembna prelomnica je **ustanovitev Odbora za orientacijo MK PZS** v letu 1975. Od začetkov do danes so ta odbor vodili Jože Pezdič (1975–1979), Roman Novšak (1979–1981), Roman Sladič (1981–1983), Marijan Leban (1983–1986), Bojan Jevševar (1986), Roman Volčič (od l. 1987 do razpustitve leta 1989), Bojan Rotovnik (1997–1998), Matjaž Mandelj (1998–2000), Dušan Prašnikar (2000–2010), Matej Ogorevc (2010–2012), Matevž Zih (2012–2014) in Tina

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE | ALPINE
ASSOCIATION
OF SLOVENIA

Dvorakova 9
SI-1001 Ljubljana
Slovenija
p. p. 214

T +386 (0)1 43 45 680
F +386 (0)1 43 45 691
E info@pzs.si
W www.pzs.si

ID DDV SI62316133
TRR 05100-8010489572

Arh (od 2014). Leta 1983 se je Planinska zveza Jugoslavije in s tem posredno tudi PZS včlanila v Mednarodno orientacijsko zvezo (IOF) in je bila njena članica vse do razpada Jugoslavije.

Orientacija nikoli ni bila le tekmovalne narave, ampak je bila **sestavni del mnogih planinskih vzgojno-izobraževalnih programov**. Od leta 1957 je vključena v program za prostovoljne vodnike, od leta 1959 v program planinske šole in od leta 1960 v program alpinistične šole. Za začetek organiziranih usposabljanj na področju orientacijskih tekmovanj štejemo leto 1979, ko je na Mrzlici potekal seminar za organizatorje orientacijskih tekmovanj v organizaciji Odbora za orientacijo MK PZS. Nato so se po vsebini ločila usposabljanja za vaditelje orientacije (ti so postali usposobljeni za nadaljnje poučevanje orientacije) ter na traserje (ti so se usposobili za pripravo tekmovanj). Ta usposabljanja so se začela z letom 1981 in so trajala do leta 1987, večinoma so potekala na Igu.

Leta 1997 je bilo s prvim seminarjem orientacije na Menini planini prekinjeno dolgoletno mirovanje na področju usposabljanj. Znotraj planinske organizacije je bil uveden strokovni naziv vaditelj orientacije PZS. Do leta 2000 so vsako jesen potekali enotni seminarji orientacije, nato so se razdelili na dva dela: seminar orientacije in seminar za traserje in organizatorje POT. Takšen sistem poznamo še danes. Leta 2002 je v Planinski založbi izšel učbenik [Planinska orientacijska tekmovanja](#), v katerem je predstavljen natančnejši zgodovinski pregled razvoja planinske orientacije. Poleg tega je učbenik učni pripomoček na seminarjih in tečajih ter pomeni bogat vir informacij za organizatorje tekmovanj.